

Doseljavanje i integracija stranaca hrvatskih korijena iz Latinske Amerike u hrvatsko društvo

Josip Lulić - Anica Živikić

Hrvatska je kroz svoju povijest bilježila migracije svojih građana u Latinsku Ameriku, što je doprinosilo razvoju značajne dijaspore. Tijekom 20. stoljeća velik broj Hrvata iselio je u zemlje poput Argentine, Brazila, Urugvaja i Čilea. Glavni razlog bio je potraga za boljim životom. Mnogi su doseljivali u nekoliko migracijskih valova, pri čemu su razlozi bili različiti, neki financijski, a neki politički. S dolaskom u nove zemlje, donijeli su sa sobom jezik, kulturu i običaje, dok je religijska slika bila gotovo identična. Južna Amerika je, poput Europe, katolički orijentirana te je pastoral bio prisutan u svakome smislu. Države Latinske Amerike, posebno Argentina i Čile, imaju nekoliko stotina tisuća stanovnika koji su rođeni ili imaju korijene iz Hrvatske. Argentina je bogata zemlja gdje su mnogi Hrvati našli utočište. Razvijena industrija i poljoprivreda omogućile su pridošlicama razvoj vlastitih poslova i poboljšanje egzistencijalnih uvjeta. Dolaskom sve većeg broja Hrvata, zemlje Latinske Amerike otvorile su svoja vrata i pokazale dobrodošlicu. Kako bi se olakšala integracija, mnoge su zemlje organizirale programe za doseljenike. Najbolji primjer tomu su Argentina i Čile. U Argentini postoje brojne škole u kojima se uči hrvatski jezik i tradicija, zatim domovi i udruge Hrvata, kao i pastoralne misije u kojima određeni redovi i svećenici imaju svoje kuće, zajednice i samostane, kako bi doseljenim Hrvatima ili njihovim potomcima pružili pastoralno vodstvo, podršku i povezanost s domovinom. Brojne generacije rođene u Argentini još uvijek njeguju tradiciju jezika, raznih običaja i blagdana. Dolazi do kombiniranja dviju kultura, domaće i one donesene iz Hrvatske, osobito na području stila života i kulinarstva. Sociološki i teološki gledano, takav svijet i slika društva u zemljama Latinske Amerike je zadivljujuća, jer se svatko prihvaća kao državljanin zemlje novoga svijeta. Na takvom primjeru trebali bi učiti i Europljani. Međutim, u zemljama novoga svijeta dolazak migranata praćen je integracijom i prilagodbom, dok u Europi priljev migranata ne doprinosi istoj integraciji, već često nameće svoja pravila igre i način života. Budući da je svijet zahvatila velika ekonomska nesigurnost, a inflacija je u porastu, brojno se stanovništvo, s raznih kontinenata, odlučuje za preseljenje. Najčešće su im ciljevi zemlje Europske unije ili Sjedinjenih Američkih Država. S obzirom na to da postoji povećani interes za povratak i reintegraciju, sve više ljudi s hrvatskim korijenima odvažuje se na povratak u domovinu. Uspjeh u integraciji ovih pojedinaca u hrvatsko društvo

predstavlja izazov, ali i priliku da oni koji imaju zajedničke pretke uspostave kontakt sa svojim izgubljenim rođacima. Neki od njih donose iznimno bogato kulturno nasljeđe, znanje i vještine koje će obogatiti hrvatsko društvo. Hrvatska vlada i brojne organizacije pozdravljaju takve poduhvate, no pitanje je u iskrenom motivu povratka Hrvata ili njihovih potomaka. Mnogi od njih, ponosni na svoje podrijetlo, nisu upoznati s tradicijom Hrvatske, kao ni s jezikom kojim se služe Hrvati. Naravno, valja navesti kako je Hrvatska ponosna na svoju djecu, nalazili se oni u matičnoj zemlji ili u dijaspori. Svatko tko želi živjeti u Hrvatskoj, upoznati je ili otkriti svoje obiteljsko stablo, dobrodošao je. No, moramo imati na umu da se, srećom, neki pojedinci odlučuju na selidbu zbog prava na dokumente, što im omogućuje preseljenje u Hrvatsku ili neku drugu zemlju Europske unije. Kao članica Europske unije, Hrvatska svojim državljanima omogućava rad i život u Njemačkoj, Austriji, Francuskoj i mnogim drugim zemljama. Ključni elementi uspješne integracije uključuju jezičnu podršku, obrazovne programe te kulturološke inicijative koje povezuju povratnike s lokalnim zajednicama. Također, važno je poticati dijalog između povratnika i lokalnog stanovništva kako bi se smanjile predrasude i potaknulo zajedništvo. Sve je to dio pastoralnih i socioloških izazova. Potrebno je ispitati namjere ljudi koji dolaze, znaju li gdje je Hrvatska na karti i koji joj je glavni grad. U dijaspori postoji mnogo primjera gdje ljudi traže hrvatske dokumente, a kako bi ih dobili, prvo moraju položiti ispit. Ispit sadrži pitanja o povijesti i jeziku Hrvatske, no neki ispitanici ne znaju ni koji je glavni grad zemlje od koje traže dokumente. U takvim slučajevima, važno je obratiti pozornost i, bez ustručavanja, uskratiti im mogućnost dobivanja pravnih isprava, jer njihova namjera i glavni cilj nije domovina, već neka druga europska zemlja. Pravo na dokumente na temelju podrijetla ne bi se smjelo zloupotrebjavati. Integracija stranaca s hrvatskim korijenima svakako može postati ključni faktor u oblikovanju budućnosti hrvatskog društva i povezivanju s našim drugim domovinama, kao što su Argentina, Čile, Brazil ili Južnoafrička Republika.